

U petak 25. i u subotu 26. oktobra 2013. godine održaće se manifestacija XIV Futoška kupusijada za koju su domaćini pripremili bogatiji i kvalitetniji program, i koji će za razliku od ranijih godina trajati dva dana. Osim odi kupusu, koja traje četrnaest godina, Futožani nastoje da obnove Futoški vašar, pa će ove godine po četvrti put, u okviru Kupusijade biti organizovan susret proizvođača tradicionalnih proizvoda Srbije ne bi li nekih narednih godina, ova manifestacija poprimila razmere i značaj nekadašnje.

-Već četvrtu godinu za redom u okviru Futoške kupusijade Udruženje Futoški kupus u saradnji sa svim drugim suorganizatorima, organizuje i susret proizvođača tradicionalnih proizvoda Srbije. Ideja nam je da na priči o starom Futoškom vašaru iz vremena XVII i XVIII veka, kada je bio jedan od najvećih vašara Evrope, pokušamo da oživimo tu našu tradiciju i da obnovimo Futoški vašar - kaže Miroljub Janković, član Upravnog odbora Udruženja "Futoski kupus" i jedan od proizvođača futoškog kupusa.

Istorija Futoškog kupusa neraskidivo je vezana za Futoški vašar. Od kada je kupusa u Futogu, a prvi put se pominje u pisanom obliku, turskim popisom iz 1578. godine, bilo je i vašara.

Vašari (današnji sajmovi) uvek su bili oblik narodnog okupljanja na kojem se prodavalo i kupovalo, razmenjivalo sve što je bilo potrebno za pojesti, popiti, obući, uvećati imovinu ili je se rešiti. Vašari su se obično dešavali u vreme nekog crkvenog praznika „kada nije bilo dozvoljeno raditi“ i najčešće u porti crkve ili manastira, čime se celom događaju davala nota ozbiljnosti, poseban društveni značaj. Koliko su vašari bili važni govori i činjenica da se za taj događaj oblačilo posebno svečano odelo i da su svi veći vašari u Srbiji evidentirani u crkvenim kalendarima. Tako je i Futoški vašar padao u vreme Mitorvdana, pa se nazivao i Mitorvačkim vašarom. Odlaskom Turaka u XVII veku unapređuje se poljoprivredna proizvodnja i proizvodnja kupusa, čime vašar u Futogu postaje mesto na koje su "stizali trgovci sa kamilama i šajkama iz Persije, Bliskog Istoka, Turske, Rusije, Austrije"... Futoški vašar je tada bio jedan od najvećih vašara u Evropi i održavao se do kraja XVIII veka.

-Nadam se da će se oni koji neguju tradicionalne proizvode iz svih krajeva Srbije odazvati, da će doći i da ćemo napraviti dobar program i da ćemo ih predstaviti u najboljem mogućem svetlu, što je u suštini svrha vašara, da se predstave svi oni koji imaju nešto tradicionalno, zanimljivo, ili što po njihovom mišljenju vredi - kaže gospodin Janković, zadovoljan dosadašnjim odzivom.

Namera organizatora je da ove godine prošire ideju na region, da joj daju internacionalni karakter dolaskom gostiju iz Večeša (Vechés), u blizini Budimpešte, koji su poznati u Mađarskoj po čuvanju narodne tradicije, kao i po proizvodnji kupusa.

Ono što smo mogli zapaziti u prethodne tri godine, a što će se sigurno ponoviti i ove, da se

Futoški vašar, ili njegov zametak ne može nazvati vašarijadom u žargonskom smislu. Tu nema šatre, treštave muzike, buke i neukusa, već se sve odvija po starinski, ulice Futoga pretvore se u mesto gde se odvija trgovina, mesto gde proizvođači žele da predstave ono što imaju.

-Nekada, da biste prodali morali ste da posećujete ovakva mesta, da bi i vi i vaša roba bili viđeni, a mi danas pokušavamo da pratimo našu tradiciju i da taj termin vašar u onom smislu značenja od nekada, sajam na otvorenom, vratimo, rehabilitujemo - rekao je na kraju Miroljub Janković.